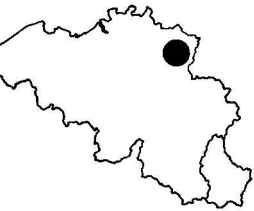

WAAR ZITTEN DE HAMSTERS IN VLAANDEREN?

Kris Jansen

Hoe staat het eigenlijk met de hamster in Vlaanderen? Toen deze vraag gesteld werd, moesten wij het antwoord schuldig blijven. Wij wisten het niet. En we weten het nog niet. Er zijn al lang geen systematische inventarisaties meer geweest. De Zoogdierenwerkgroep van de Jeugdbond voor Natuurstudie en Milieubescherming (ZWG-JNM) heeft zich dat aangetrokken, en een hamsterproject zag het daglicht.

Hamster. Foto Ton Lenders

Het doel van het project rond de hamster *Cricetus cricetus* is het vaststellen van de plaatsen waar (nog) hamsters leven. Daarbij wordt een drietal methoden gebruikt:

- **Veldonderzoek:** hamsterburchten worden gelokaliseerd door geoogste velden af te lopen. Daarbij wordt zoveel mogelijk ook rekening gehouden met de mogelijke aanwezigheid van hamsters in bermen, op braakliggende gronden, in bieten- en aardappelvelden en dergelijke.
- **Gesprekken met de bevolking:** interviews met vooral de grondgebruikers

kunnen belangrijke informatie opleveren, mits de gegevens met een kritisch oog worden bekeken. De ondervraagde personen moeten enkele kenmerken van de hamster of zijn burcht kunnen beschrijven. Om verwarring door dialectnamen uit te sluiten kunnen afbeeldingen van hamsters en hamsterburchten behulpzaam zijn.

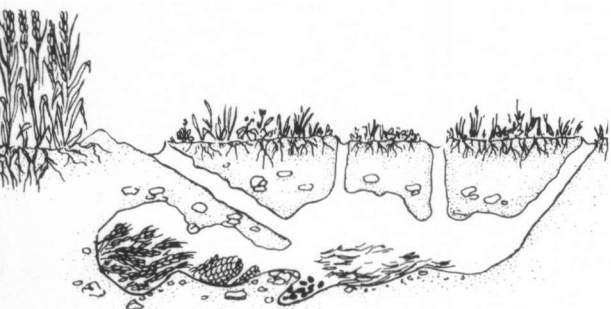
- **Literatuuronderzoek:** een onderzoek van alles wat over de hamster gepubliceerd is, in alle mogelijke tijdschriften en dergelijke, kan tal van waarnemingen opleveren en interessante dingen aan het licht brengen. Daarbij moet ook gedacht worden aan eventuele hamsterplagen, waarvoor de archieven zullen worden nageplozen.

streek. Ze hadden dit jaar echter met nogal wat tegenslagen te maken. Zo zijn de meeste JNM-ers studerende vrijwilligers, die tijdens de oogst van het graan hun energie moeten richten op hun studies. Juist dit jaar was de oogst vanwege het warme weer vervroegd, waardoor deze middenin de examenperiode viel. De veranderende landbouwmethoden stellen de onderzoekers voor veel problemen, daar er weinig tijd rest tussen het oogsten van de gewassen en het omploegen en terug inzaaien van het veld. Bijgevolg moet de onderzoeker bijna achter de oogstmachines aan lopen om de hamsterburchten te vinden.

Start

Maar al bij al zijn we tevreden dat het hamsterproject nu langzamerhand echt van start kan gaan. Door een folder zal het hamsterproject aan het publiek bekend worden gemaakt. Daarin worden ook de inventarisatiemethoden uitgelegd. Leden van andere verenigingen, zoals Natuurreservaten en Wielewaal, zullen alles over het project te weten komen door artikelen in de tijdschriften van deze verenigingen. Er wordt nauw samengewerkt met de Zoogdierenwerkgroep van het Natuurhistorisch Genootschap van Limburg (NL). Gezamenlijk zullen wij trachten het jaarlijks hamstersymposium, dat plaatsvindt in het Duitse Heidelberg, een keer naar Maastricht te halen.

Schematische doorsnede van een hamsterburcht, met aparte kamers voor aparte functies, met looppijpen en valpijpen.

Tekening van Eugenie Tanger, uit 'Säugetiere Europas', Neumann Verlag Leipzig.

Hoe aangepakt?

Vanaf begin dit jaar werden vrijwilligers gezocht om het project te leiden en op te volgen. Binnen de JNM gebeurde dat door artikelen in *Euglena* en *Eliomys*. Er werd ook een beroep gedaan op mensen die hamsters hadden gezien of ervan gehoord hadden in hun buurt, onder andere in de Nieuwsbrief van Likona, de Limburgse Koepel voor Natuurstudie. Personen die plaatselijk naar hamsters hadden geïnventariseerd of hamsterwaarnemingen in hun bezit hadden werden gekontakteerd.

Dit leidde er toe dat enkele personen aan een inventarisatie begonnen in hun

Oproep

Iedereen in België en Nederland die oude (en nieuwe!) hamsterwaarnemingen heeft, en een ieder die wil helpen inventariseren, wordt verzocht de koördinatoren (zie onder) te contacteren.

Koördinatoren: Kris Jansen, Tongersesteenweg 168, 3770 Riemst, tel. 012/237329, fax. 012/391272 (B); Stijn Vanacker, Pijlstraat 42, 9000 Gent, tel. 09/2230958 (B).

Bondssecretariaat JNM: t.a.v. Hamsterproject, Kortrijksepoortstraat 140, 9000 Gent, tel. 09/2234781, fax. 09/2232805 (B).